

Dupont: På godt og ondt er Grønland underkastet den moderne industrialismes gennembrud; hvad der end gøres for at bevare Grønlands kultur, sprog og egenart, kan vi ikke komme uden om, at Grønland for at komme frem til tålelige levevilkår må betjene sig af den moderne teknik. Det er den konklusion, jeg må drage efter de 10 dage, udvalget fik lejlighed til at studere de grønlandske skoleforhold, idet jeg dog forudskikker den bemærkning, at det naturligvis ikke er muligt ud fra så kort et ophold at sige, at vi dermed kender problemerne til bunds.

Min erfaring fra turen bestyrker mig yderligere i, at det af Grønlandsministeren fremsatte lovforslag er rigtigt, og at loven vil kunne føre Grønlands ungdom frem til et bedre grundlag for at gennemføre en opbygning ikke alene af et industrielt og merkantilt Grønland, der bringes i stand til at klare den moderne tid, men tillige en opbygning, som tilgodeser de kulturelle værdier, der ligger i det grønlandske sprog og den grønlandske egenart. Det er nok muligt, som jeg sagde ved første behandling sidste år, at der ryger nogle kulturelle traditioner, som på grund af udviklingen vil have overlevet sig selv; men en god uddannelse skal nok sørge for at bevare det bedste i sprog og egenart.

Der er grund til at takke Grønlandsministeren, fordi det blev gjort muligt at se forholdene. Under den kyndige vejledning, som skoledirektør Chr. Berthelsen gav udvalget, blev vi bragt i direkte forbindelse med skolerne, forældrene, lederne og lærerne. Udvalget fik lejlighed til at drøfte med lærere, danske som grønlandske, og anledning til at høre forældrenes synspunkter. Det gav et godt overblik over situationen, at udvalget fik såvel byskoler som udstedsskoler at se i funktion.

På baggrund af de givne vilkår må det siges, at såvel de danske udsendte lærere som deres grønlandske kolleger udfører et beundringsværdigt arbejde; ja, der er endog grund til at udtrykke sin dybeste respekt for den indsats, der øves. Der er tale om et pionerarbejde, der ofte udføres under vilkår, som grænser til det uoverkommelige.

Der er god grund til at fremhæve nogle forhold, som trænger sig på. Det gælder såvel danske læreres forberedelse til udsendelsen

til Grønland som selve de grønlandske læreres stilling i skolebilledet samt de materielle og bygningsmæssige forhold. Alle disse tre forhold berører imidlertid i egentlig forstand ikke selve lovforslaget, men nok mere de indre vilkår, hvorfor vi bør drøfte dem nærmere i udvalget. Dette bestyrkedes under besøget i Søndre Strømfjord og de andre steder i Sydgrønland, der blev besøgt; men det bekræftes også af den henvendelse, udvalget nu har modtaget fra lærerne i Holsteinsborg, som udvalget desværre ikke havde lejlighed til at besøge.

Situationen for de udsendte danske lærere viser, at de overalt er i overtal, og man spørger sig selv: hvordan ville det gå, dersom Grønland skulle klare sig uden dem? Selv om der er grund til at beundre de danske læreres indsats, kommer vi ikke uden om, at de fleste møder for lidt forberedt til deres gerning. De har alle de for den danske lærer dækkende kvalifikationer, men de savner tydeligt en grundig indføring i det grønlandske sprog og de forhold, de i øvrigt går ind til. Selv om jeg er klar over, at dette ikke vedrører selve lovforslaget, må vi have set på, om det trods vanskelighederne ikke skulle være muligt at opbygge sprogkursus, der, påbegyndt hernede, kunne udbygges, når udsendelsen finder sted.

Diskussionen om udskydelsen af undervisningen i det grønlandske sprog til tredje skoleår er egentlig foregået på et forkert grundlag. Derfor er der grund til at fremhæve lovforslagets § 14, der i stk. 1 højt og tydeligt siger, at undervisningen på 1.-5. klassetrin skal omfatte skriftlig og mundtlig grønlandsk, dansk og regning, medens stk. 3 tillader en udskydelse af grønlandsk til begyndelsen af 3. skoleår, såfremt et flertal af forældre giver tilslutning dertil. Striden om denne sag viste sig da også at være meget lille. Forældrerepræsentanterne berettede alle steder om, at mere end 80-90 pct. af forældrene ønskede deres børn undervist på dansk på de første alderstrin. Der er to argumenter, der træder i forgrunden, når der foretages udskydelse til det tredje skoleår af undervisningen i det grønlandske sprog: for det første, at forældrene virkelig er interesserede i, at deres børn hurtigst muligt lærer et sprog, der sætter dem i stand til at komme i kontakt med alt det nye i den store verden, der omgiver dem, og for